

คุณภาพการดูแลตามความคาดหวังของผู้สูงอายุที่พักอาศัยในสถานสงเคราะห์คนชรา

นางสาวอังคณา ดันท์เอกคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1147-6

ลิขสิทธิ์ของจฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

QUALITY OF CARE AS EXPECTED BY RESIDENTS IN HOMES FOR THE AGED

Miss Ungkana Tungteakkhun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Science

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1147-6

อังคณา ตันท์เอกคุณ: คุณภาพการดูแลตามความคาดหวังของผู้สูงอายุที่พักอาศัย
 ในสถานสงเคราะห์คนชรา (QUALITY OF CARE AS EXPECTED BY RESIDENTS IN
 HOMES FOR THE AGED) อ. ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา. 172 หน้า.
 ISBN 974-17-1147-6.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพการดูแลตามความคาดหวังของผู้สูงอายุ
 ที่พักอาศัยในสถานสงเคราะห์คนชรา ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเทคนิคการสนทนากลุ่ม
 (Focus group discussion) เป็นระเบียบวิธีวิจัย ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้รับการคัดเลือก
 แบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราประเภทสามัญจำนวน
 7 แห่ง รวม 56 คน แบ่งเป็น 7 กลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม บันทึกเทป และ
 จดบันทึกการสนทนา และนำข้อความที่ได้จากการถอดเทปแบบคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค
 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาตามความเป็นจริง (Pragmatical content analysis)

ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพการดูแลตามความคาดหวังของผู้สูงอายุที่พักอาศัยใน
 สถานสงเคราะห์คนชรา มี 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) อาหาร 2) การดูแล 3) สิ่งแวดล้อม และ
 4) บุคลากร

จากผลการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงคุณภาพการดูแลความคาดหวังของผู้สูงอายุ
 ที่ต้องการรับการดูแลจากสถานสงเคราะห์คนชรา เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนจัดบริการ และ
 พัฒนาการดูแลให้มีคุณภาพตามความคาดหวังของผู้สูงอายุ และในการวิจัยทางการพยาบาล
 เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพต่อไป

สาขาวิชา การพยาบาลผู้สูงอายุ
 ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต..... อังคณา ตันท์เอกคุณ.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... จิราพร เกศพิชญวัฒนา.....

4377642036: MAJOR: NURSING SCIENCE

KEY WORD: QUALITY OF CARE / HOME FOR THE AGED / ELDERLY

UNGKANA TUNGTEAKKHUN: QUALITY OF CARE AS EXPECTED BY RESIDENTS IN HOMES FOR THE AGED. THESIS ADVISOR: JIRAPORN KESPICHAYAWATTANA, Ph.D. , 172 pp. ISBN 974-17-1147-6.

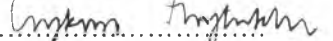
The purpose of this study was to explore quality of care as expected by the residents in homes for the aged. A qualitative research method by using focus group discussion was applied as a methodology in this study. Purposive sampling was collected fifty-six participants who lived in home for the aged. Seven focus groups discussion were tape-recorded and verbatim transcribed. Pragmatical content analysis was used as analysis method.

The quality of care as expected by the residents in homes for the aged consisted of four themes. These were: 1) Food, 2) Care, 3) Environment, and 4) Staff.

The results of this study provided insight and understanding of quality of care as expected by the residents. In addition, they helped as a guideline in planning for providing care, developing quality care, and research in nursing according to quality of care for the elderly who lived in homes for the aged.

Field of study Nursing Science

Academic year 2002

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือ และความเมตตากรุณาอย่างดียิ่งของ อาจารย์ ดร. จิราพร เกศพิชญวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยกระตุ้นให้คำแนะนำด้วยความเอาใจใส่ เป็นกำลังใจ ทำให้รู้จักความอดทน และการรอคอยที่เหมาะสม ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ประนอม ไชยทกานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ พันตรีหญิง ดร. วาสนา นัยพัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนทุนบางส่วนในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณกรมประชาสัมพันธ์ ที่อนุญาตให้เก็บข้อมูล และเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์คนชราทุกท่านที่อำนวยความสะดวกระหว่างเก็บข้อมูล ขอขอบคุณผู้สูงอายุทุกท่านเป็นพิเศษ ที่เห็นความสำคัญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงผู้ช่วยวิจัยทุกท่านที่ช่วยให้การเก็บข้อมูลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์दनัย ทุริยานนท์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ที่ส่งเสริมสนับสนุน และให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง

ขอกราบขอบคุณ นายแพทย์วิศิษฐ์ เบ็ญจพงษ์ อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระพุทธบาท และคนอื่นๆ ผู้สนับสนุนทุนการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณ แม่ ญาติพี่น้อง และผองเพื่อน ที่คอยให้กำลังใจ ห่วงใยถามไถ่ เป็นแรงใจในการศึกษาตลอดมา

อังคณา ดันต์เอกคุณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการดูแล.....	15
2.3 สวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย.....	34
2.4 การสนทนากลุ่ม.....	40
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
2.6 สรุปการทบทวนวรรณกรรม.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
3.1 การสนทนากลุ่ม.....	63
3.2 ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม.....	64
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย.....	73
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
5 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
5.1 อภิปรายผลการวิจัย.....	121
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	139
รายการอ้างอิง.....	141
ภาคผนวก.....	153
ภาคผนวก ก.....	154
ภาคผนวก ข.....	168
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	172

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กลุ่มสนทนา จำแนกตามเพศ อายุ และจำนวนปีที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ คนชรา.....	74
2	ตารางการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม.....	169

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ		หน้า
1	แสดงขั้นตอนการสนทนากลุ่ม.....	50
2	คุณภาพการดูแลตามความคาดหวังของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ คนชรา: ประเด็นหลัก และประเด็นย่อย.....	76
3	การวิเคราะห์ข้อมูล: ตัวอย่างการได้มาของประเด็นหลัก.....	171